

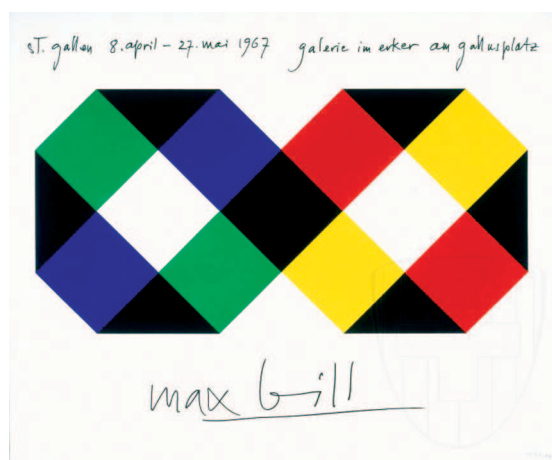
Max Bill

– čiste geometrijske forme

Max Bill, svestrani umjetnik, rođen je 1908. g. u Winterthuru u Švicarskoj, umro je 1994. u Berlinu. Školovao se u raznim umjetničkim školama i radionicama a 1927. je upisao nekoliko programa na Bauhaus Collegeu u Dressau, između ostalih i one koje su izvodili veliki majstori: Vasily Kandinsky, Paul Klee i Walter Gropius. Životni put vodio je Maxa Billa u Zürich, Ulm (gdje je bio duhovni otac na *Hochschule für Gestaltung*), Hamburg, Düsseldorf i brojne druge gradove diljem Europe.

Bill se bavio slikarstvom, umjetničkom grafikom, dizajnom i arhitekturom, a u 80-im godinama prošlog stoljeća posvetio se skulpturi. U radovima Maxa Billa uočavaju se izrazite sklonosti čistoj geometrijskoj formi. Neke su njegove skulpture varijacije na temu Möbiusove trake.

Boraveći u Parizu, Bill se zbližio s Hansom Arpom, Pietom Mondrianom i Augustom Herbinom te objavio *Načela konkretne umjetnosti* – manifest po kojemu je u svijetu umjetnosti i najprepoznatljivi-

ji. Zanimljivo je da apstraktna likovna umjetnost (a zacijelo i glazbena) često već na prvi pogled (odnosno posluš) neodoljivo asocira na čiste geometrijske forme. U našem Panoptikumu vidimo više djela Maxa Billa koja to svakako potvrđuju. No u cijeloj je ovoj priči zanimljivo, pa i neobično, da je Max Bill jedan od stvaraoca ali i teoretičara *Konkreticizma* ili *Konkretne umjetnosti*. Zar se uistinu slike u Panoptikumu mogu svrstati u nešto što bismo mogli nazvati konkretnim? Crta i boja su konkretni – to je odgovor pristalica ovog umjetničkog koncepta na čuđenje o paradoksu između “riječi i djela”. Realno je tumačenje ipak najvjerojatnije u njihovoj povezanosti s dizajniranjem predmeta i prostora čija je namjena svakodnevna uporaba.